

Плющ В.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка;*

Громова Т.В.

*викладач,
Донецький національний медичний університет*

ІНФОРМАЦІЙНО-ДИДАКТИЧНИЙ ПРОСТІР ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Стрімкі зміни, що відбуваються в різних сферах життя, реформування освіти на всіх рівнях сформувавши нові вимоги до сучасного студента, пов'язані з залученням його в процес безперервного професійного самовдосконалення. В умовах інформаційного суспільства традиційні освітні системи не можуть повною мірою озброїти необхідним обсягом знань особистість для забезпечення її конкурентоспроможності. Широке поширення мережі Інтернет, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій навчання створюють нові можливості для підтримки професійного самовдосконалення особистості.

Питання професійного самовдосконалення широко висвітлені у науково-педагогічній та методичній літературі. Важливість вищезазначеного поняття підтверджують фундаментальні дослідження, присвячені вимогам до професійної підготовки вчителя (І. Д. Бех, В. І. Бондар, С. У. Гончаренко, О. А. Дубасенюк, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, О. М. Пехота, С. О. Сисоєва), проблемам особистісного зростання, саморозвитку і самовдосконалення (К. А. Абульханова-Славська, С. П. Братченко, Г. С. Костюк, Л. Н. Кулікова, К. М. Левітан, О. М. Леонт'єв, Л. С. Рубінштейн). Питання інформатизації освітнього середовища висвітлені у дослідженнях А. Х. Ардеєва, Г. Ю. Беляєва, L. E. Buchanan, A. Lane, A. Nijholt, V. Kumar тощо).

Однак питання, пов'язані з безперервністю самовдосконалення особистості на етапах підготовки у вищому навчальному закладі з урахуванням інформаційного підходу поки не знайшли широкого відображення у дослідженнях.

У педагогічних дослідженнях самовдосконалення розглядається як процес, що об'єднує мотиви, інтереси і ціннісні орієнтації особистості. Воно починається з позитивного ставлення до професії, з інтересу до неї, бажання поліпшити свою підготовку, задовольнити матеріальні і духовні потреби, займаючись працею в галузі своєї професії» [1].

Окремо виділяють особистісне самовдосконалення, до якого, зазвичай, входить виховання себе, розвиток потрібних особистісних навичок, інколи розвиток волі, мислення та інших психічних функцій [4, с. 15]. Спираючись на дослідження науковців, ми визначили, що самовдосконалення є процесом усвідомленим, цілеспрямованим, постійним, систематичним, самостійним, ініціативним, творчим, планомірним, повсякденним, багатоаспектним, цілісним, особистісним, надзвичайно індивідуальним, динамічним, що здійснюється осмислено та ґрунтується на творчому ставленні до себе. На нашу думку, самовдосконалення – це процес усвідомленого, керованого особистістю розвитку, в якому у суб'єктних цілях та інтересах особистості цілеспрямовано формуються і розвиваються її якості та здібності [2].

Ефективність процесу самовдосконалення залежить від його педагогічного забезпечення, під яким ми розуміємо створення і реалізацію комплексу педагогічних факторів та умов, спрямованих на активізацію внутрішніх детермінант

особистісного і професійного зростання. Цілісна підтримка безперервного професійного самовдосконалення особистості на різних етапах її професійного становлення може бути забезпечена створенням інформаційно-дидактичного простору у вищих навчальних закладах.

Поняття «простір» є філософською категорією і вперше з'являється в роботах французького соціолога П'єра Бурдьє, значна частина праць якого присвячена визначенню соціального простору [3]. У 1990-і рр. з'явилися дослідження І. Фрумїна і Б. Ельконїна, в яких вперше у вітчизняній педагогіці було введено поняття «освітнього простору». Існують різні підходи до визначення цього поняття, ми притримуємося думки В. І Петрової, яка визначає його як існуючий в реальності просторово-часової континуум, в якому функціонують певні відносини не тільки в сфері змісту та організації навчання, а й також існують впорядковані, стійкі взаємодії студента з цим простором, з сім'єю як інститутом навчання і соціальними освітніми інституціями, які орієнтовані на самореалізацію студента [3, с. 23]. Освітній простір ВНЗ, так чи інакше, постійно і безперервно впливає на особистість студента, на формування і закріплення у нього позначених стандартом компетенцій. Значення освітнього простору визначається не тільки його станом і змістом, а і ступенем активності в ньому самого суб'єкта в процесі взаємодії з цим простором. Слід зазначити, що за своєю структурою освітній простір вузу характеризується принциповою відкритістю, спрямованістю назовні і повинен сприяти формуванню компетентного випускника, розвитку особистісних і професійно значущих його якостей [3, с. 24].

Під інформаційно-освітнім простором розуміють середовище, в якому організовано взаємодію всіх учасників освітнього процесу і здійснюється зберігання, обмін різної освітньої інформацією за допомогою сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. Інформаційний підхід містить в собі сучасні можливості інтернет ресурсів, фундаментальність і масовість. Це дозволяє здійснювати підтримку професійного самовдосконалення особистості на всіх етапах навчання, наприклад, проводити моніторинг навчальних досягнень, здійснювати обмін досвідом, підвищення кваліфікації тощо. Використання мережі інтернет для організації безперервного самовдосконалення дозволяє прийняти умовність її меж, які не мають ні часових, ні територіальних обмежень.

Дидактична складова пояснює можливість створення інформаційного навчального змісту в рамках стандарту формальної освіти. За своїм призначенням інформаційно-дидактичний простір об'єднує конструктивну, творчу та інтегративну діяльність різних навчальних середовищ, спрямованих на створення умов для безперервного професійного самовдосконалення особистості. Організація педагогічної взаємодії всередині проектного простору дозволяє перетворити особистість на суб'єкт професійного саморозвитку та націлити її на безперервне самовдосконалення (К. О. Абульханова-Славська, Ш. О. Амонашвілі, О. С. Анісімов).

Умовні межі цієї зони намічаються за умови активізації самоаналізу на основі порівняння своїх досягнень з досягненнями інших. Постійний аналіз своїх успіхів сприяє вирішенню проблем професійного самовизначення і вихованню готовності до безперервного самовдосконалення. Таким чином необхідно розробити дидактичне наповнення інформаційно-дидактичного простору як засобу професійного самовдосконалення особистості.

Список використаних джерел:

1. Вайніленко Т.В. Сутність та зміст професійно-педагогічного самовдосконалення // Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. – Чернівці: Рута, 2005. – Вип. 278. – С. 13-20. – Серія: Педагогіка і психологія.

2. Особистісно-професійне самовдосконалення майбутнього вчителя/ В.М. Квас / Вісник Черкаського національного університету. Серія. Педагогические науки. – Черкаси, 2015. – №. – С. 18-22.

3. Петрова В.І. Методика формування професійно-орієнтованої іноязычної комунікативної компетенції студентів бакалавриата в освітньому просторі вузу: дис... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія і методика навчання і виховання (іноземний мовний рівень професійної освіти)/Петрова Валентина Іванівна. – Пермь, 2017. – 152 с.

4. Стимулювання професійної самосовершенствовання майбутнього педагога в процесі освіти / А.П. Сманцер / Вестник Полоцкого государственного университета Серия Е. Педагогические науки.; научно-теоретический журнал. – Новополюк: ПГУ, 2012. – № 15. – С. 7-12.

Процал Ю. В.

викладач,

Автотранспортний коледж

Київського національного економічного університету

ВИКОРИСТАННЯ ТАБЛИЧНОГО РЕДАКТОРА MICROSOFT EXCEL У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Microsoft Excel – це програма для роботи з електронними таблицями, що можливість автоматичного обчислення значення в комітках. Завдяки наглядності обчислень набагато полегшується виконання будь-яких розрахунків, які використовують дані, що зберігаються в таблицях.

Метою є навчити студентів використовувати елементарні можливості Microsoft Excel для вирішення економічних задач та довести, що це зменшить час на їх вирішення.

Основні завдання:

– ознайомити з основними можливостями і структурою електронних таблиць Microsoft Excel;

– навчити працювати з комітками MS Excel та будувати таблиці;

– навчити використовувати основні функції Microsoft Excel;

– довести доцільність вирішення економічних задач за допомогою MS Excel.

Основна частина. Досить важливу роль у навчанні кожного студента у наш час становлять інформаційні технології, а саме: комп'ютер. Використання комп'ютера як засобу навчання відкриває дуже великі можливості. Також ми звикли, що останні 8-10 років студенти використовують текстовий редактор Microsoft Word для оформлення рефератів, курсових та дипломних проектів, що зменшує обсяги чергової роботи як викладача так і студента. Однак, коли справа доходить до підрахунків – виникають проблеми, адже текстовий редактор «рахувати» не вміє. Ось тут і приходиться на допомогу Microsoft Excel.

Microsoft Excel – це програма для роботи з електронними таблицями. Виникнення електронних таблиць відносять до далекого 1978 року. Студент Гарвардської бізнес-школи Ден Берклін для обчислення підсумкових значень при обробці фінансових даних запропонував використовувати таблицю чисел. Ця таблиця була побудована таким чином, що зміна в будь-якій комітці відбивалась на остаточному результаті. Ден захопив своєю ідеєю товариша, програміста Боба Френкстона. Їм обом вдалось втілити її в життя на базі ПК Apple II. Електронні таблиці призначені для зберігання і обробки даних в спеціальній табличній формі. Основна відмінність електронних таблиць від таблиць баз даних та інших додатків – можливість автоматичного обчислення значення в комітках. Завдяки наглядності